

Föreningen S. H.

BERÄTTELSE

VID

FÖRENINGEN T. I_S

TOLFTE ÅRSHÖGTID,

DEN 2 MARS 1873.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS A. L. NORMAN,
1873.

Innehåll:

	Sid.
Årsberättelse	3.
Teknologien såsom vetenskap i undervisningsämne	5.
Föredrag i Polytekniska skolan i Wien	18.
Förteckning å Tjenstemän och ledamöter	36.
Annonser	47.

Årsberättelse afgifven inför Föreningen T. I. af dess ordförande.

Få om ens något år förut har visat sig så gynsamt för de i industriens tjänst arbetande som det sistförflutna. Kapitalen åstadkomna dels genom serdeles goda skördar, dels genom den ovanliga stegringen i pris af våra öfriga exportartiklar hafva i väsentlig mån härtill bidragit; äfven utländska penningar placerade i svenska företag hafva möjliggjort en vidsträcktare bearbetning af våra råämnen och derigenom höjt vår industriella verksamhet. Föreningen T. I. såsom hafvande till mål att verka för den svenska industrien, har äfven direkt fått erfaras att mera lifaktighet finnes hos våra praktiska män, ty behovet af unga tekniker har varit större än förut och Föreningen har varit nog lycklig att såsom mellanhand, genom styrelsens försorg, under årets lopp lemna anställning åt ej mindre än 32 af Föreningens medlemmar.

Under årets lopp har Föreningen genom döden förlorat fyra medlemmar: Verkmästaren vid Nyqvarns pappersbruk Rudolf Magnus Grundström, bruksegaren Per Gustaf Bernhardt å Ståhlbåga, eleven vid Teknologiska Institutet Johan Nilsson och bergsingenjören Carl Henrik Zethelius å Surahammar.

Föreningen räknar f. n. 1 hedersledamot, professorn vid Teknologiska Institutet m. m. Hjalmar Holmgren, 371 medlemmar, hvaraf 75 äro elever vid Teknologiska Institutet och 296 varit elever vid samma läroverk; af dessa vistas 89 i Stockholm, 159 i landsorten och 48 utom Sverige. Af Föreningens medlemmar finnas endast 23 som ej direkt egna sitt arbete åt industriens tjänst.

Föreningens allmänna sammankomster, 34, hafva äfven detta år varit med stort intresse omfattade och talrikt besökta. Dervid hafva bland annat ett par förslag till ändring af Föreningens stadgar blifvit behandlade och gifvit anledning till förändring af några paragrafer, hvaribland vi här anteckna, att Kap. 8, § 2 erhållit följande lydelse: »Föreningsledamot som icke är ordinarie elev vid »Teknologiska Institutet anses tillhöra kategorien b) § 1 »af detta kapitel så länge han der åtnjuter undervisning, »i annat fall kategorien a). Dessutom hafva flere olika diskussioner förehafts och några föredrag blifvit hållna. Ceremonimästaren har i hög grad verkat att göra sammankomsterna behagliga.

Priskurantsamlingen i Föreningens lokal, Kammakaregatan 1 A, har liksom de föregående åren blifvit mycket tillökad och varit tillgänglig såväl för ledamöterna som för allmänheten samt kommer fortfarande att så blifva, tillsvdare Lördagar 5—6 e.m.

Under årets lopp har Herr J. O. Andersson d. ä. utgifvit ett arbete »Grafisk lösning af några praktiska problem» och anslagit blifvande behållning till Föreningen. Arbetet säljes i Bokhandeln och hos Föreningens styrelse till ett pris af 75 öre pr exemplar.

Föreningens nitiske diktare K. Y. Z. har under året utgifvit »En bundt diverse», minne från kamratlivet i T. I.; behållningen af detta arbete är äfven anslagen till Föreningen. Herr G. Rystedt, adr. 31 Malmskillnadsgatan, Stockholm, har godhetsfullt åtagit sig ombesörja detta arbetes utdelning. Priset är 4 R:dr R:mt pr expl.; porto deri inberäknadt.

Föreningens ekonomiska ställning gifver gladt hopp om att den tid kan komma, då Föreningen blifver fullt oberoende. Den 1 Mars d. ä. utgjorde Föreningens tillgångar med afdrag af skulderna 4,230 R:dr 18 öre, då den vid förlidit års början uppgick till 3,816 R:dr 60 öre; tillgångarne hafva sålunda ökats med 413 R:dr 58 öre, dessa tillgångarnes beskaffenhet hafva äfven förändrats så att under året skulderna minskats med 50 R:dr, fordringarne minskats med 174: 88 R:mt, men de kontanta tillgångarne ökats med 502: 45 R:mt. Anledningen till ett så vackert resultat är till stor del att söka i den skänk ett antal medlemmar gaf Föreningen genom anordnande af ett sällskapsspektakel till hennes förmån.

Tablå öfver Föreningen T. I:s ekonomiska ställning
den 1 Mars 1873.

Innestående å deposition i Stockholms		
Enskilda bank	500,00.	
Innestående å upp- och afskrifning i		
Stockholms Enskilda bank	394,00.	
Kassabehållning	567,64.	
Fordringar af diverse personer	249,45.	
Lånefondens kapital.	1,000,00.	2,711,09.
Inventarier		1,698,09.
	Summa	4,409,18.
Skulder till diverse personer		179,00.
Tillgångar med afdrag af skulderna		4,230,18.

A. Werner Cronquist.

Teknologien såsom vetenskap och undervisningsämne.

Då människan kommer till den ståndpunkt att hon förstår inse hvilket oändligt storartadt arbete, som egt rum och fortfarande eger rum uti naturens stora verkstad, omfattar hon naturens studium med större intresse; hon gifver mer systematiskt akt på företeelserna derstädes, utforskar närmare naturprodukternas egenskaper och söker på grund af hvad hon inhemtat sluta sig till de lagar efter hvilka arbetet i naturen försiggår och försiggår. Från den tid, då en sådan riktning sparas hos människan, datera naturvetenskaperna sin uppkomst. Längre se vi dessa hennes studier hämmas af vidskepelse och fördomar; men i samma mån, som hon frigör sig härifrån, genomtrytes mörkret. Till en början mera främmande för människans materiella behof, få dessa vetenskapliga sträfvanden en mer och mer praktisk betydelse i samma mån, som hon förstår tillämpa dess resultat på sitt eget yttre arbete. Från den tid, då hon börjar systematiskt betjena sig af de krafter, som arbeta i naturen, då hon så att säga söker mer eller mindre efterhärma de arbetsmetoder, som förekomma uti dess stora verkstad, daterar industrien uti egentlig mening sin uppkomst. Då människan själf är eller måste anses vara en naturens arbetare, så kan väl strängt taget det industriella arbetet ej afsöndras från naturen; men emedan hon är dess ende själfmedvetne och själfbestämmande arbetare och därför ej i samma grad är underkastad dessa oföränderliga lagar, efter hvilka allt derstädes föröfrigt bedrifves, så får det hon utför en för henne karakteristisk prägel. Det industriella arbetet måste på grund häraf särskildt studeras. Den vetenskap, som omfattar detta studium, har blifvit kallad *Teknologi* och kan på sätt och vis sägas stå i samma förhållande till industrien som naturvetenskaperna till naturen. Då, såsom redan blifvit antyd, det industriella arbetet strängt taget ej låter afsöndra sig från det arbete, som